

REGULA VI.

Lethalis Violentia rei sunt Nobiles, qui minis, & territos prohibent, ne ipsorum Vassalli Decimas Capitulis, Monasterii, aut Parochis debitas conducant; ut ipsi vili præcio elocentur. Et multa magis, qui Decimatum solutionem impedit, vel recusat.

De violencia Nobilium.

Gravem enim injuriam, se detinendum inferunt Ecclesiastici libertati, se bonis: & Edicta Caroli IX. 1571. & Henrici III. 1585. Regum Christianissimorum violent, quibus prohibetur Viris quibusque Nobilium, sub pena excludendi a Privilegiis Nobilitatis, ne directe, vel indirecte, per se, vel per interpositos personas, Decimas aliae Jura, aut Reditus Ecclesiasticos conductant. Hinc Sacri Canones Excommunicationem in eos decreverunt, qui Decimatum collectionem, perceptionem, elocationem ab Ecclesiasticis Viris libere fieri impeditent. Ita Concilium Turon. an. 1282. Omnes illos cuiuscumque status, aut conditionis existant, qui personas Ecclesiasticas, aut Ecclesiasticorum Ministerios, quo minus possit Decimas ad ipsos, seu eorum Ecclesiasticis portentes colligere, percipere, ad firmam tradere, cni, aut quibus expedire videant, & impedit presumpti quoquomodo, post inhibitiones, & monitiones eis in generali competreret factas, precipimus communicationis vinculo generaliter innodamus. Concilium Burescense anno 1584. Inquisitio Episcopi Archidiocesis, aut aliorum nomine Vicinantes in eis, quae Decimas, quae debent, aut in rem suam vertunt, aut quoque modon solvunt, aut solvere volunties impedit: hi autem cuiuscumque singulare gradus aut conditionis, autoritate Episcopi excommunicantur. Constatuimus Iudicis facilius denunciatur. Concilium Burdigalense anno 1582. Neper infirmis, aut obliuionis aliquis paucis acriis Cononibus aduersus eos decretas, qui Decimas Ecclesiasticis & Religiosis locis, vel ex parte tantum, vel omnia non solvant, incurrit, Parochis omnibus, & verbis divini Prædicatores mandamus, ut primo quodcumque Dominico Adventus, & Quadragesima in suis Parochiis, & Concionibus denunciant, eos omnes, qui Decimas subtrahunt, vel impedit, excommunicantes esse, nec ab hoc crimen, nisi plena restitutio subficit. Concilium Trid. Sess. 2. De Reformatione, cap. 12. Non sunt ferendis, qui variis artibus Decimas Ecclesiasticis obviouentes subtrahere solvent, aut qui ab aliis solvuntur, res alienas invadunt. Præcipit igitur Sancta Synodus omnibus, cuiuscumque gradus ab conditionis sint, ab quae Decimatum solito spicat, ut eas, ad quas de jure tenentur, Cathedrals, aut quinque milles Ecclesiasticis, & personis, quibus legitime debentur, integre per solvant. Qui vero eas aut subtrahunt, aut impedit, excommunicantur, nec ab hoc crimen, nisi plena restitutio fecuta, absolvantur. Idem Decretum repetit Concilium Rothomagense anno 1581.

REGULA VII.

Lethalis Violentia rei sunt Nobiles, qui colores cogunt, ut confusoria, predilectione Jura sibi solvunt, eaque colligunt, & in sua horria transfringunt, aut collegerunt, & solvuntur. Decimatum.

De violencia Nobilium.

Ia enim virginitate Ecclesiasticis & Decimatorum detrimentum, Jureque Canonico prohibitum est, c. Cum non sit in homine, Extr. De Decimis quod est, Innoc. III. & Constit. Lateranensis. Cum, inquit, non sit in homine quid semper respondet, quoniam tanta verba Apostoli, Neque qui plantat, neque qui rigat, et aliud, sed qui incrementum dicit Deus, si tu, qui de mortis causa semine plurimum fructum affert, nonne auctor quidam in Decimis dispendere nesciuntur? enī, & tribuna, qua interdum indecimata praetererunt, de frugibus primis deducunt. Cum autem in signum universali dominii quaque quodam rituale sibi Decimam reservaverint, nos & Ecclesiasticum dispensis, & animarum periculis obviare solentes, baramus; ut in prærogativam dominii generalis, exadiacionem tributorum, & confusione patens: solatio Decimatum: ut saltem, ad quo census, vel tribuna indecimata personerent, (quoniam rescum onere suo trans) ex patrocinio flagitioris illis hominibus impensa consequntur. Idemque ab iudicibus censendum est, qui criminosos coercere, ac punire negligunt, aut personas legibus constitutas relaxant; (quod ad solos Principes, nec circa causam legitimam, periret) aut personas corporales in multis pecuniariis convertunt.

REGULA VIII.

Lethalis Violentia consciit sunt Nobiles, quorum Toparchiæ annexa est summa Jurisdictio, seu jus gladii, si malefici, ac sceleratos panis Legum sanctione confundit, plenti non ent, fave, ut sumptuosa parcant, fave ut commodum aliquod ex patrocinio flagitioris illis hominibus impensa consequntur. Idemque ab iudicibus censendum est, qui criminosos coercere, ac punire negligunt, aut personas legibus constitutas relaxant; (quod ad solos Principes, nec circa causam legitimam, periret) aut personas corporales in multis pecuniariis convertunt.

Vim scilicet inferunt Legibus, Reipublicis, privatis, quibus jus denegant, & in quo ex improborum imputatae gra-

vissima in dies incommoda derivantur. Divinum enim Mandatum violent, Exodi 20. scriptum: Malofici non patier vivere. Et Lev. 19. Averteret malum demodio: tui: non parcer oculus tuus, ut misericordis. Et Prov. 13. Qui justificat impium, & qui condemnat iustum, abominabilis est alterque apud Deum, Præterea, Non frustra infelix sunt potes Regis juri gladii Cognitores, angularexercit, arma militie, disciplina dominantes, severitas etiam boni patris. Hanc ista omnia modis sunt, causas, rationes, utilitates. Hac cum timentur, & coercerent mali, & quietius inter mas vivent boni: non quia boni prouocantur sunt, quia ratiocinatio non peccat: non enim bonus est quicquam timore punitus, sed amore iustitiae, verumtamen non inutiliter etiam matris legum humanæ coercetur audacia, & iusta sit inter improbus innocentia, & in ipso improbus dum formidatio supplicio frons facilius, invocato Deo surat voluntas; (inquit S. Aug. Ep. 153. alias 54.) Hec autem iuncta redunt, quantum in ipsi est, Toparcha jus gladii habent, cum malefici penit Legum sanctione constituita plement, non curant, & judices, qui sceleratos comprimere, ac punire negligunt, aut personas legibus constitutas relaxant, ac peccata corporales in multis pecuniariis convertunt. Denique siens non est beneficentia admodum effusa, ut bonum, quod magis est, amittatur: ita non est innocentia parcondit, ut in malum gravius incidatur. Perit ergo ad innocentis officium, non solus nemini malum inferre, utrum etiam cohorte a peccato, vel punire peccatum, ne, aut ipse, qui plebit, corrigatur experimento, aut illi terrenatur exemplis; (inquit S. Aug. Lib. 19. De Gno. Dei, c. 16.)

Furti, & cuiuslibet danni proximo illatae confici esse, & restituitione lege tenari, qui non oblitant, non reprehendunt, non pantere, quando incumbit illis ex officio, sicut Principibus terra, qui propter hoc possente publica potinuntur, ne sint iustitia culpes, docet S. Thomas, 2. 2. q. 62. art. 7. ad tertium. Edictum etiam Biesenart. art. 196. Toparchis Jurisdictiones summus, seu jus gladii habentibus præcepunt ut, in maleficiis inquieti, ipsolque in carcere detrudi, & secundum leges plenti carent, sub pena Jurisdictionis amittenda.

REGULA IX.

Lethalis Violentia consciit sunt Judices, qui pauperes, pappillor, viduas, quibus succurrere possunt, & tenentur ex officio, a Magistris opprimi patientes.

Istud violentiae genus Dominus detestatur, Isaia 1. Pupilli non judicant, & causa iusta non ingreditur ad illos. Propter hoc, ut Dominus Domum Exercitum, hunc consolator super hostium mei, & vindicator de iniunctis meis. Et Jer. 4. Caussa iusta non judicaverunt, caussam pupilli non direxerunt, & iudicium papa per non iudicaverunt. Numquid super his non visitabat, dicit Dominus: aut super genitum huncemodo non iudicet anima mea? Hinc Eccl. 3. præcepit Deus: Libera eum, qui injuriam patitur, de manu superbi: & non acid ferat in anima tua. In iudicio enim pupilli miseriores ut patet, & pro viro mari illorum: & erit velut filius Altissimi obdinen, & misericordia tuimagi, quam mater. Scilicet, Religio mundi, & immutata apostolus, & Parrem bac est, visitare pupillor, & viduas in tribulatione eorum; (inquit S. Jacobus, Epistola sue Catholicæ cap. 1.) Pupillorum preces, & viduam in genitus ad Dominum clamant, non solus contra Magnates, & Potentes, qui ipsos opprimunt, sed etiam contra Judices, qui ex officio tenentur. Eccl. 35. Non accipit Dominus personam in pauperem, & depreciationem leui excedit. Non despiciat preces pupilli, & nec viduam, si offendat loquela geminis. Nonne lacrymae iusta ad maximam descendunt, & exaltatio eius super deficienciam est? Amazilla enim descendens usque ad calum, & Dominus exauditor, non delectabitur in illis?

REGULA X.

Lethalis Violentia rei sunt Judices, qui Recusationem, aut Appellationem, quam debent, non admittunt. Eiusdem criminis rei sunt inique Appellantæ.

Hec Regula colligitur, & firmatur ex cap. Super eo, & ex cap. Consulatis, 18. Extra, de Appellationibus; Item ex cap. Proposit, 24. Ibidem, cap. Poffrem, 36. sub co- denu. Tit. Item cap. Secundo requiri, S. Consultationi: & alii decretaibus, quibus, sub eodem Tit. calus declaratur, in quibus Judicem reculare, vel ab eo appellante licet. Item ex L. Aperiunt, C. Tit. de Iudicis, Item ex L. Appellatione, L. Litigatoriis, L. Iudicis, alii. & lethali sepe violentia rei sunt inique appellantes, confici vero supremi Judices, qui male appellantes, non pleni, ut Appellationum auctor reflecent. Hinc S. Bernardus, Lib. de Consideratione, cap. 2. sic Eugenius Pontificis aliquid loquitur: Formulam hanc Justitia prefigit tibi, & di- vina

vinis incommutabilis ratio equitatis, & ni fallor, ipsa Appellationum lex, ut illicite usurpatæ Appellantæ, nec prost apellantæ, nec appellato obstat. Ut quid enim frustra fatigatus sit bene? Quam placidum iustitia, ut Ioseph potius latrari, qui voluit proximum? Appellantæ inique, iniquum est: inique, & impunis, iniquum appellacionis nomes. Iniqua autem omnis appellatio, ad quam iustitia impia non regit. Appellantæ, non ne graves, sed si graviter, licet Appellantæ a Sententia. Ante Sententiam improbo omnino, nisi ob manifestum gravem, præsumant appellantæ. Qui igitur non gravem appellantæ, lique quia aut gravare intendit, aut tempus redimere. Non est autem sufficiens appellatio, sed refutum. Quantus novimus appellasse pulsato, quo interior liber, quod numquam licet. Nonnulli etiam, quod vizurunt, licet appellacionis usq[ue] refracti secesserunt, o. g. incolum, adulterium. Quale est, turpitudinem pati, necesse illius accepto nuncio, dicit Regis: Surge & posside vineam Nabob, qui noluit tibi acquirendi. & dare tam tibi accepta pecunia. Statim surrexit Achab, vineam possessionem ut intret, cat, Deo jubet, occurrit Elias Prophetæ, dicens: Hec dicit Dominus: Occidi, insper & possidisti. Quam Historiam expendens s. Achab Lib. de Nabob, c. 9. sit: Utinam non apprecesserat rapinam; utinam quod concupisces, non exergueras; utinam alienum non petas, negatus prætermis, excusatum patenter non audias illam Jezebel, quae avaritia, quod omnia tibi datus proficere volebat! Nonne tertiis ipsi ex his magis sunt, atque id bonis. Antidotum verum in venenam, non mutato dextera Excelsi habet. Appellantæ boni a malis; non nos faciunt bona, & superflua a rebus tonitruis sui formidantes: denique appellant Episcopi, ne illicita audeant Matrimonia solvere, vel prohibere. Appellantæ, ne rapinas, ne furias, ne sacrilegia, & quae eumfandi sunt, puniri ullatenus, vel cohobere presumant. Appellantæ, ne indigetas, & infames personas a sacra Officio Beneficiorum repellere, seu amovere queant. Quod in iumento remedio mors busse, ne quod repertus ad remedium fuit, repertus ad mortem? Lazarus est Dominus Domus orationis sanctum speluncam datum: & eis Ministris dissimilis misericordia refugium datum, & præsumptuus appellandum non tam gravatu, quam gravare volentes.

Hinc S. Th. 2. qu. 69. art. 3. Duplici de causa (inquit) contingit aliquem appellare. Uno quidam modo confundit ipsa causa; & quia videlicet iustitia & iudicium gravatorum. & scilicet ut appelle: hoc enim est prudenter evadere. Alio modo aliquis appellat causa afferenda more, ne contraria iusta sententia preferatur: & hoc est calumnia se defendere: Falsi enim iurantur, & iudicant, cuius officium impedit, & adversario suo, cuius iustitiam, & quantum potest perturbat. Et ideo sicut dicitur Causa 2. q. 6. Canone, Omnia, ex Legibus Theodori accepto. Omnidem puniuntur est, cuius Appellatio iustitia pronuntiatur.

REGULA XI.

Lethalis Violentia, & rapina rei sunt Publicani, qui aliquia exigunt, & extorquent, præter id, quod ipsi a Regi, vel a Republica constitutum est.

De violencia Publicorum.

Violans enim divinum mandatum ipsi s. Joanne Baptista significavit, cum ex illis quidem ad Baptismum accedentes, Nichil amplius quam, quod constitutum est eis, vestitis. Hinc peripos in ipsos, si quid ultra exigeret, vel extorquent, Jure Civili decrete. L. Latac., Dig. L. 39. Luc. 3. 12. Tit. 4. de Publicanis, & Veligalibus, Paulus Jurisconsultus. Quod illicite publices, prætingue exadactum est, cum alio tanto passi injuria exsolvit: per viam vero extortum, comparsa triplice reficitur. Amplius extra ordinem plectuntur, alterum enim utilitas privatorum, alterum vigor disciplina publicarum. Et L. Si Provincialium, Tit. De Veligalibus, & Commissis, C. Lib. 4. Si Provincialium in prætorum querela de conductorum avitatem existere, & probatum fuerit ultra antiquum consuetudinem, & nostra termino fuisse aliquid ex profugasse, rei tanti crimini peripuo exilio puniantur.

REGULA XII.

Lethalis Violentia rei sunt, qui pauperibus suas domos, vel agros abibunt, vel admittunt, aut vendere cogunt, etiam iusto precio.

De violencia Publicorum.

Primum hujus Regula patet, quoniam per se manifestam, probat illud Michæl Prophætæ Oraculum, cap. 1. V. 2. qui exigitur instile, & operamini malum in cubilibus vestris: in luce matutina faciuntur illud, quoniam contra Deum est manus eorum. Et conciperunt agri, & violenter ruleantur, & rapuerunt domos, & calumniabantur virum, & domum eius: virum, & hereditatem eius. Idecirca hoc dicit Dominus: Ecce ego cogito super familiam istam malam: unde non auferent colla vestris, & non ambulabunt super eum: quoniam tempus pessimum est. Et Prov. 23. Non astringas parvorum terminos, & agrum pupillorum ne introcas: propinquus enim illorum fortis est: & ipse judicabit contra eum causam illorum.

Secundum vero patet nostra Regula confirmat Historia Regis, Achab, qui Nabothi vineam concupiscent, hortis suis

amplificandis opportunam, & Regi conjunctam, ipsum co- gere voluit, ut eam vendere julio pretio, ac negantem crudelis Jezebel uxoris opprimit, 3. Reg. c. 21. Locutus est ergo Achab ad Naboth, dicens: Damibi vineam tuam, ut faciam mibi hortum oleorum, quia vicina sibi, & prope domum meam, dabo tibi pro vineam moliorum: aut, si commodius tibi putas, argenti pretium, quanto significat. Cui respondit Naboth; Proprius si mibi Dominus, nedem hereditatem patrum meorum tibi donum. Venit ergo Achab in domum suam indigne, & freudent super verbo, quod locutus fu- radat enim Naboth. Dixit ergo ad eum Jezebel uxoris eius:

Grandis autoritas tuis, & bona regis Regnum Israel. Surge, & comedie panem, & agno animo esto, ego dabo tibi vineam Nabob. Non crudelis Jezebel Nabothem filium teliphonis oppressum lapidari jussit, necisque illius accepto nuncio, dicit Regis: Surge & posside vineam Nabob, qui noluit tibi acquirendi. & dare tam tibi accepta pecunia. Statim surrexit Achab, vineam possessionem ut intret, cat, Deo jubet, occurrit Elias Prophetæ, dicens: Hec dicit Dominus: Occidi, insper & possidisti. Quam Historiam expendens s. Achab Regem perdit. Nam quoniam pretium de- dorit, verumtamen quia ardore accepti, panasuit. Em- porium non nongere, sed persuadere debet. Quod si vero & quoniam pretium personis tanto suplicio effectus est: quinque loprestito dato alieno rapit, præfertum cum gratia decouvertur et laborans, quam punitionem non mereatur?

Denique Concilium Arelatense 6. Can. 23. vetat, Ne Comites, vel Vicarios, satyficiis, vel Conveniis sub malo vecinis, vel in iugis rei pauperum emant, nec per vim tollant, aut quolibet argomento surpellant, sed sicut aliud in illa Historia, nisi divitiam, avarissim debitur, quae vanum proficiunt, quod omnia fluvii maduropis, & nullius nisi profutura transducuntur. Hec est Jezebel non nra, sed multe, non unius temporis, sed temporum plurimorum: hac omib[us] dicit, fecit illa dixit vivo suo Achab: Surge, manduca panem, & redi ad te: ego dabo vineam Nabob Jezebelia.

Idem confermat S. Jo. Chrys. Hom. 87. in Matthæum. Noli, inquit, dicere: Quis est si rem proximi desiderabo? Hoc enim Achab Regem perdit. Nam quoniam pretium de- dorit, verumtamen quia ardore accepti, panasuit. Em- porium non nongere, sed persuadere debet. Quod si vero & quoniam pretium personis tanto suplicio effectus est: quinque loprestito dato alieno rapit, præfertum cum gratia decouvertur et laborans, quam punitionem non mereatur?

Denique Concilium Arelatense 6. Can. 23. vetat, Ne Comites, vel Vicarios, satyficiis, vel Conveniis sub malo vecinis, vel in iugis rei pauperum emant, nec per vim tollant, aut quilibet argomento surpellant, sed sicut aliud in illa Historia, & Convenienter sit, id in publico coram Comiti, & Iudicibus, & Nobilis Civitatis facere debet.

REGULA XIII.

Lethalis Violentia reis, qui proximo de usu lumen in do- minibus suis lites infligunt, easque demoliri cogunt.

De Violencia.

Violans enim divinum mandatum ipsi s. Joanne Baptista significavit, cum ex illis quidem ad Baptismum accedentes, Nichil amplius quam, quod constitutum est eis, vestitis. Hinc peripos in ipsos, si quid ultra exigeret, vel extorquent, Jure Civili decrete. L. Latac., Dig. L. 39. Tit. 4. de Publicanis, & Veligalibus, Paulus Jurisconsultus. Quod illicite publices, prætingue exadactum est, cum alio tanto passi injuria exsolvit: per viam vero extortum, comparsa triplice reficitur. Amplius extra ordinem plectuntur, alterum enim utilitas privatorum, alterum vigor disciplina publicarum. Et L. Si Provincialium, Tit. De Veligalibus, & Commissis, C. Lib. 4. Si Provincialium in prætorum querela de conductorum avitatem existere, & probatum fuerit ultra antiquum consuetudinem, & nostra termino fuisse aliquid ex profugasse, rei tanti crimini peripuo exilio puniantur.

REGULA XIV.

Lethalis Violentia reis, qui aliquicunque Ecclesia, seu Bene- ficia Sacra, vel Regularis, aut cuiuslibet p[er] loci Ju- risdictio, dona, census, ac jureciam feudalium, & em- poyentias, sicuti vassallorum, omnia quoniamque ob- cessiones, quae in dominiorum pauperum, & necessitatis con- versari debent, per se, vel alios, vi, vel timore incusso, seu quoniamque arte, aut quoconque que sibi colore in propriis usus convenerit, & usurpare presumunt, seu impedire, non ab illis, ad quos quis pertinet, peripiosuntur. Et ipsi- dem criminis rei sunt, qui Defunditorum Obligationes, & p[ro]la- gis intercorrent, resinent, vel Ecclesiis, aut aliis p[er] locis tradere differunt.

Adversus hos omnes Excommunicationis penam Sacri Canones decernunt, donec relitatis rebus, Ecclesiæ, vel in erga Ec- ceus Administratore, aut Beneficiatum, indemnum redolescet, & dederint. Ita Concilium Aurelianense 5. Can. 13. hujusmodi p[er] loca.

Huiusmodi Necatores pauperum appellantur; Valente 1. Can. 4. Tironense 2. Can. 25. Moguntinum sub Leone IV. Can. 4. Nicetanus 6. & 11. Arvernense Can. 4. Melitense; Can. 40. Nicetanus 2. Oecumenicum Can. 13. Trosleianum Can. 4. cuius h[ab]et sunt verbæ: Res, & facultates Ecclesiæ sunt vora Fidelium, pretia peccatorum, patrimonia pauperum: si quis

affuerit, acque cupiditatem exercerant, ut viles, & mulieres sub eorum iurisdictione degentes, maxime disterit, vel spem magas harditatem habentes, minis, & tanie ad ganc, cum congregatis cum Spiritu Santo, sicut Jeremias peccatores populum quadruplici planxit Alphateo, sed & nos sacrificios Dei, & Ecclesi contemptores percutiamus quadruplici Anabematis maleficis. Sit eis clausa porta cali, aperta janua inferni, a quibus iura expectant, precipit & Synodus omnibus, iussumque gradus, dignitatis, & conditionis exstant, sub Anabematis pena, quam ipso facta incurvant, ne quevis modo directa, vel indirecte subdiles suis vel quocunque alio cogant, quoniam libere Matrimonium contrahant. Idem sanxenius Conc. Rodano anno 1531. Tit. De Matrimonio, c. 13. Remeale 1531, eod. Tit. cap. 6. Taron. edemanno cap. 9. Aqenae 1535, sub eod. Tit. Carol. IX. Reg. Christianissimus Edict. Aurel. & Henric. III. Edict. Blesensi contra iusnudum violentia Auctores, seu contra Raptore in Iudicio agi, atque illos & Nobilium abo expungi fanxunt, etiamli pugnatis rapienda, & sequestranda Regis Letters, aut Mandata importanti precibus, vel per obrepitionem impetraverint.

REGULA XV.

Lethalis Violentia rei sunt divites, qui suis opibus, & autoritate freti, pauperes ad tribunalem Iudicium trahunt, corrupti que pecunia, vel favore judicis, opprimunt, spoliunt: huius lites pauperis intentatas mali arbitris ita protrahunt, ut ab his prosequendis omnino desistere inabilis, & ab Ordinariis tuorum executione, etiam post integrum Satisfactionem, & Absolutionem, sui Ordinarii arbitrio suspendatur.

REGULA XVI.

Ceterum, quod penam Excommunicationis spectat, Sacra Congregatio Concilii Trid. Interpres illam a Concilio latam non esse declaravit in privatas personas, que direxte, vel indirecte cogente aliquem, quoniam Matrimonium libere contrahat, sed tantum in Dominos temporales, & Magistratus cuiuscumque gradus, & conditionis, ut refert Faganus, in 4. Decretalium, in Cap. Insinuante, Tit. Qui Clerici, vel Veneres, &c.

REGULA XVII.

Lethalis Violentia rei sunt parentes, & ali quicunque, qui suis liberis, vel aliis, ad Monasticum habitum faciunt, & ad Religiosam Professionem emittant, vel advi-

de violentia genera verbo de dominantur, Eccles. 5. etiam divitum si videtur calumniam egnorum, & violence iustitia, & faberis iustitiam in Provincia, non mireris super hoc negotiorum quia excelsa excelsa est alia, & super hos quoque eminentiores sunt alii, & infar universa terra Rex imperi servient. Job 31. Si contempti subiudicium curseremus, & ancilla nostra, cum disceptarent adversum me, Quid enim faciam, cum surrexerit adiudicandum Deus? Et cum quereris, quid respondebo illi? Numquid non in ute ris facit me, qui illum operatus est? & formavit me in vulvo unius? Quem locum expendens S. Greg. Lib. 1. M. cap. 10. sit: Quis ergo considerare valens hisus vesti tam sublimis virtutum madronam? Quis tanta est autoritas regiminis, ut ad silentium restrainingant Duces, tanta humilitas cordis, ut ex aquad judicium venire permittantur ancilla. Ex quo apparet miro modo in potestate Principibus parentum, in certamine servis equalis, in causa Principium maior regimini, in certamine famulorum memor conditions. Sepe quippe sub vero Domino famulorum consipit, idecum cordis ardore super famulos non extollit. Qui venturum judicem cogitat, indincte quotidie rationem suum in melius causas parat: quia dum aeterni Dominus tremore cordis invenit, iusta temporalia de minimis super subiectos moderari compellit. Perpetuitas enim vel esse, quod temporaliter praeceps et, quando illi ad reddendas rationes subiicit, qui sine fine dominatur... Unde Beatus Job, quia eius iudicium, qui super omnia est, metuit, hic ad temporale Iudicium famulorum aquilis venit. Qui se fons in humilitate deprimit, nequamque in eisdem famulis conficit, quodlibet status est dispars, sed quod natura communis. Numquid non in ute fecit me, qui & illam operatus est, & formavit in vulva unius? Et aspergit: Cur non aque debemus in cuiuslibet negoti iudicio discutis, qui per Conditores potestis sumus aquiliter facti? Id confirmat S. Iacobus Epistola Catholic, cap. 2. Vis autem exhortans pauperem. Nonne divites per potentiam opprimitis vos, & ipsi trahunt eos ad Iudicium?

REGULA XVIII.

Lethalis Violentia rei sunt, qui ab habitu Religiosi suscepione, vel sollemni Votorum iunctiuncione, abque iusta causa, aliquem impediunt.

Lethalis Violentia rei sunt Magnates, Nobiles, & Potentes quilibet Viri, ac Magistratus, qui subdites suas, vel alios collocare coquunt in Matrimonio filias suas, neptes, aut pupillas, liberis, amitis, aut seruis suis: aut quovis modo directe, vel indirecte aliquem, vel aliquam cogant, quoniam in Matrimonium libere contrahat.

De Violentia in iustitiam hujusmodi Juri naturali adversatur, quod Matrimonio libertatem vindicat; quam qui violauerint, Excommunicationem secundum factos Canones percelluntur, etiam Regiam Autoritatem ad obtinendum puelam adhuc erunt, ut confitent ex Canone Natus, cauilla 36. o. 2. qui Concilii Parisiensis 3. Canon 6. est, & ex Concili Aurelianensis 4. Can. 22. Contra hoc violentiz genus Decretum edidit Sacra Synodus Tridentina, Sess. 24. De reformatio ne Matrimonii, cap. 9. his verbis: Ita plerisque temporalium Dominorum, & Magistratum mentis onus terrenum est.

De Peccatis.

est. Puella, si ante duodecim annos aetatis sponte sua sacramenti velamen assumperit, possunt statim parentes ejus, vel successores illi fastum irritum facere, si voluntine. At si annum, & diem id dissimulando conseruant ulterius, nec ipsi, nec ipsa mutare hoc posuerint. Si vero in fortiori aetate adolescentia, vel adolescens servito Deo elegit, non est potestas parentum prohibendis. Denique Conc. Trid. loco supra laudato, Anabemati subiecti eos, qui sanctuarum Virginum, vel aliarum Multierum voluntatem vel accipiendi, vel voti emitendi, quoque modo, sine iusta causa, impedirent.

Ceterum quam graviter a Deo puniendi sunt homines violenti in homi, si Spiritus Sanctus docet, Job. 27. Hec est pars hominis impensis violenti, & hereditate violentorum, quam ab omnipotente subiicit. Si multiplicati fuerint filii ejus, in gladio errant, & nepotes ejus non substitutur panem. Quicquid qui factum est, sequestrant in interiori. & virtus illius non plorabunt. Si comportavint quasi terram argenium, & fecerunt preparantes vestimenta: preparabit quidem, sed iubitus refuerit illis, & argentum innocens dividet. Adsecutus fecit tunc deum suum, & spissum est umbraclum. Dies cum dormierit, nolis fecum auferet: aperit oculos suos, & uibis inueniet. Apprehendens cum quasi aqua inopia, nocte opprimet eum tempestas. Tollit eum ventus urens, & auferet. Et velut turbo rapiet eum de loco suo. Et mittet super eum, & non parcer: de manu eius fugiet. Stringeretur eum manus suas, & subtilis super illam, insueta locum eius. Et Sapientia 6. Audie Reges, & intelligite, dicit Iudicis finium terra. Prabat aures vos, qui continet malitudines, & placet vobis in turbis Nationum: quoniam data est a Domino potestis vobis, & virtute ab Altissimo: qui interrogavit opera vestra, & cogitationes seruitur: quoniam enim estis Ministri illius: non recte iudicatis, nec custodiatis legem iustitiae, neque secundum voluntatem Dei ambulatis. Horrende, & citio apparebit vobis: quoniam iudicium tuum est, qui praefueris, per. Exiguus enim conceditur misericordia: parentes autem potenter tormenta patiuntur. Non enim subtrahit personam cuiusquam Deus, nec uerbis magnitudinem cuiusquam: quoniam pessimum, & magnum ipso fecit, & aquiliter cura est illi de omnibus. Posterioribus autem fortior iusta cruciatio.

ARTICULUS X.

De Obdurations contra Misericordiam;

REGULA PRIMA.

Lethalis Obdurations contra Misericordiam rei sunt, qui pauperibus usibus necessariis ab illis in pignus accipiunt, ac dieu retinent.

Peccatum enim contra divinum mandatum, Deut. 24. Non De obdura-

acipes loco pignoris inferiorem, & superiore melam: quia rōne adveni-

aniam suam oppofuit ibi... Cum reperies a proximo tuo las mihi-

rem aliquam, quam debet tibi, non ingrediens domum ejus, & cordiam.

ut pignus auferas: sed stabis foris, & ille tibi preferes, quod habuerit. Sin autem pauper est, non perniciens apud

te pignus, sed statim reddes ei ante solis occasum: ut de-

mens in vestimento suo benedicat tibi, & habeat iustitiam coram Domino. Deut. 24.... Nec auferes pignoris loco vidas

vestimentum. Eccl. 22. Si pignus a proximo tuo accepte-

ris vestimentum, aut falsi octauis reddes ei. Si tunc enim est solum, quo operaris, indumentum carnis ejus, nec habet aliud, in quo dormiat: si clamaveris ad me, exaudiem te, quia misericors sum. L. Executores, C. Lib. 8. Tit.

Quis res pignoris obligari possunt. Constantinus Imperator prohibet sub gravi pena, non boves aratorii, aut aratorum instrumentum pignoris cauila a creditoriis abstrahantur. L.

Pigorum, ibidem, Honorus, & Theodosius Imp. ita decen-

tant: Pignorum causa aliquis, quod ad culturam agricola-

pertinet, auferri non solet.

REGULA III.

Lethalis Obdurations contra Misericordiam est sunt, qui frumenta necessaria tempore compriment, faciuntque, ut sua culpa carior, & durior sit anno.

Peccatum enim gravissime contra caritatem, & iustitiam.

Hinc Prov. cap. 11. Spiritus Sanctus sit: Qui abscondit fru-

menta, maledicetur in populo: benedictio autem super ca-

noniam, immunitas s

complimentum, qui Novi Testamenti gratia ad maiorem, quam

Judeos, obligat perfectionem, praecepit et, ut proximo

ad extremam inopiam redacto, murum dante gratis, de-

sperata etiam fortis recuperatione, succurrant. Quod qui-

dem ex Eccl. c. 29. confirmatur: Qui facit misericordiam,

fumeratur proximo suo: & qui prava manus, mandata fer-

at. Ego profici, testis est S. Jo Chrysostom. Hom. 39. in

Epi. 1. ad Cor. Sicut (inquit) isti a executione exsuum fra-

mentum, & inutile redditum, prefigunt in amnis: in eis, quibus in eis est factitum, propter hoc ipsum inutiles factus

Deus in flagrum ignis projectet. Sicut enim frumentum ar-

rotis circulus, & vermis, & canticos in manitatis anima exaudiri deprecatio illius: exaudiat autem eum, qui fecit illum. Temporalis simil, & eterna maledictione immunes Psal. 70.

Illos annos flagellatores, ex calamitate publica lucra captantes, A. Deo configi, testis est S. Jo Chrysostom. Hom. 39. in

Epi. 1. ad Cor. Sicut (inquit) isti a executione exsuum fra-

mentum, & inutile redditum, prefigunt in amnis: in eis, quibus in eis est factitum, propter hoc ipsum inutiles factus

Mortificare avaritia, moritur concepcionis. S. Ambrosius in

negotiacione introisse senegar: quia pretorium captere in-

creverat, non similes, sed vestitus est. Etiam ait, Captans prelia frumenta, maledicunt in piebete est. Dignita-

te sententia, nihil disputantes religiosos. Moixanes co-

rum, qui frumenta compriment, execratione refelit. Ara-

vi, inquit: studiis, ubi seminavi, diligenter ex-

cultui, bona collegi presentes, sollicitus recordi, servavi

fideliter, previde custodiri. Nunc in tempore famis subvenio

frumentibus: rendo frumentum non alienum, & frumentum, non

plures, quam everti, immo etiam minori pretio. Quis hic

B. b. frater.

fraudis est, cum multi possent periclitari, si non haberent, quod emerent? Num inaestia in crimen vocatur? Num diligenter reprehenditur? Num providentia in imperatur? Non est adhibetur imperio? Omnis deservit emendicias, nulli irrogatur iuris. Quas savorum hominum ratunculus nullus est momentum ad eorum duritiam excusandum si ostendit. Cur ad fraudem convertit natura indulgentiam? Cur inuidensibus hominum publicis partus? Cur populi minus abundantur? Cur officia insipiunt? Cuporat facies apuperibus sterilizare? Cum enim non sentiant beneficia sacramentaria, ne astringant preium, recedente frumentum, operari posse nihil nesciunt, quam de fame publica negoiantur. Ambo frumentorum indigentiam, alimentores peccant, uberes soli partus ingentis, ne publicam fertilitatem horre frumenta plena doborum, exploras quando steriles preventus sit, quando exilior partus. Potius tamen gaudet arisfisi malestum, ut nihil quisque naesceret. Tunc metuunt uenisse latrari, tunc tibi de omnium miseria congerit opes: & bone tamen industria, que a frustis fraudei est? Et haec uero medium vocas, quod eis commentum acquisisti? Excedit enim hoc, an sors appellat? Captans tamquam atrocim temporis, quibus in uictoria hominum durem subiactam obrepens. Autem pessima tamquam forte cumulatum senectus, quo periculum capitis accutus. Terciordine frugis multiplicatur usura, tu frumentum quasi frumentorū occulat, quasi venditor auerteri. Quid imprecatis malevolentis, quam major frumenta sive fames, qui nihil frumentum superest, quasi inexcusandus fugatur? Lucem tuam dannum publicum est. Joseph sanctus omnibus aperuit horres, non clausit: nec præcepit annona, sed perenne subfusum collaxit: nihil sibi acquisivit, sed quemadmodum famem etiam impotestim uincet, proinde ordinatus dispusit. Denique Legibus etiam Civilibus præcepta sunt adversus immensum avaritiam hominum vexantiam, & comprimitationem anomam, quos Dardanios vocant. His scilicet negotiatione interdicitur, interdum & relegendos esse pronuntiat, humiliando vero ad opus publicum mandamus. I. Annanam, Tit. Extraordinariis criminibus, Lib. 47. Digestorum. Cum vero in omnibus gravissimum sit id crimen, tum maxime in Clerico exercrandum est. Quomodo confusillissime statuum est in Concilio Cablonensis 2. Patrius, Can. 8. Ut si quando Sacerdos fuges vel quidam redditus terre congruerit, & proeliantur, non ideo hoc faciunt, ut carius vindant, & frumentos congregent, sed ut panteribus tempore necessitate subvenient.

R E G U L A . IV.
Lethalit Oldiorum adversus Misericordiam est, qui pauperis in extrema necessitate constitutis, non erga elemosynam, tum ex superflua uature, id est, ex iis, sine quibus se, sanguine familiam sustentare posset, tum ex necessaria persona, seu statu, id est, sine quo retinere, ac servare non potest, decorem, ac decorsim sua conditionis, sine dignitatis.

Extremam necessitatem dicimus, ad quam qui redactus Hac, &c. est, in maiestate mortis periculum adducatur, vel proboscibus biliter, & ex prudenti judicio creditur mortorus, nisi Regulus & quis illi subveniat. Id ubi cognoverit Christianus sive per lemmosse, sive ex taliu sive dignorum relatione, teneat ipsi subexplicari. Peccat aliqui contra præceptum caritatis, ab Apostolo Ep. 1. cap. 3. promulgatum. Qui habuerit substanianus hujus Mundi, & viderit fratrem suum necessitatem habere, & clausit vestra uasa ab eo, quando caritas ^{tas extrema} dei manet in eo. Ordo certe caritatis postular, ut proximi vitam magis, quam statu nostri decorum diligamus. Si enim de obdoratione deinceps Sacra Mysteria debitan immundum conseruentur SS. Patres, & uera, argentea vasa, in quibus conficiuntur Christi Corpus, & sanguis, frangenda, confusa, & distribuenda pauperibus in extrema necessitate constitutis, vel captiuis, redimendis impeditus: quia de regrego extat apud S. Ambrosium locu Lib. 2. De Officis, cap. 28. minime dubium est, quia Christiani quilibet status sui dectaminus immundus tenetur, & ad tempus addicatur, ut pauperis in extrema necessitate constitutis subveniant. Hinc S. Greg. Hom. 20. in Evangelia, explicans illa S. Joannis Bac. 3. pitha verba, Qui habet duas tunicas, dei non habenti: & qui habet duas, similiter faciat: ait: Pro hoc quod tunica plus nec uisa uisus est, quoniam pallium, ut fractum digram possest, ut non sollem extorta queque, & pars necessaria, sed ipsa valde nobis uita nostra dividere, cum proximus debeat, scilicet vel eis, qui carnales vivunt, vel uiscari, qui vestiuntur. Quia enim ^{extrema} nos Lege pietatis est, Diliges proximum tuum sicut te ipsum, & non proximum amare concurritur, qui non curat in necessitate illius etiamque, qui sibi sunt necessaria, partur. Hoc inuidit certe reus est, qui paupertate ad eam angustias redacto non succurrit, secundum illud Lactantii, Lib. 6. De Divinitus Infirmorum, cap. 11. Largecet, debilis, claudis, deficiens, quibus nisi largire, moriendum est, inutiliter sunt hominibus, sed niles Deo, qui eos vita, qui spirituuntur, qui luce dignatur. Fere quantitas in te est, & animas hominum, ne extinguantur, humanitate uentura. Qui succurrere perit, si non succurrit, occidit. Hinc illud S. Amb. nomina laudari soluit: * Quisquis passendo hominem servare posse, non pauperi, occidit. Hinc verus Ambrosius, Lib. 1. p. Decret. dist. 26. cap. 1. Refutatio.

Benedictio mortuorum in me veniat. Si quem videtur debili, non deferamus: si quem in extremis possum, non relinquamus: ecce uera! His nolamur in tempore necessitate pascer, qui non equaliter sunt, qui non sunt, qui ab ipsi nobis hec tempore ministrantur? Non in solapone uivit homo. Nostri alli family, & clericis, etiam nostri parentes sunt. Reddamus, quod accipimus. Sed ueremur, ne cumsumus.

Id ipsum docet S. Io: Chrys. Hom. 21. in Ep. ad Romanos. Hoc ipsum inquit Agnatum gehennam meretur, cum feueret uiam, quib[us] uororum arcangorum tecum participes facta. Neque enq[ui]rebat a Domino honoratus est tuus, in infinita calamitate praefectus agis, ut lapide, ut domus tuu pavimentum, ut animalium ratione carentium, ornatis horum mox minime tentiunt corpus exornare. Te ne tam sollicitum alieni casus curum gerere hominem autem, seu ut verius dicam, Christum ipsum, proper canem, & ea (qui modo diximus omnia) ad humum suum edidit? Quia hoc consumione perfidientis? Quid hoc iniurias lethalius? Quare tandem agni filius ad horum animam depassans ait: efflopsisti? Hem? Qui a Dei similitudinem conditus es, pannus indecorus que tact per uanu inhumanitatem multo ante uerum tuum portante, tum pelle, & ligna, quibus testam illud teximus, multo aucto scilicet: & Christi autem membrum. & proper quem ead al nos Dei discidit, sanguis nonque pretio sumus esne, auxilia tua nequid necessarium cibis habeat. Et leculi quidam argentei unice cincti, ualuerunt qui: Sanctiorum uero corpora vel necessario opercula carent, ac tibi minoris sit iste Christus, quam famulorum grecorum, quam muli, quam letis, quam fedele, quam seculorum. Omnis enim ea/sa his etiam uictora ... Brute, inhumanius ex effusis, qui cum erga ea, que semper omnino erant, studium impendas, Dei templo fame, ac ualitate perire sinas.

Idem sanctus Gregorius Magnus, qui dum quendam pauperem in angustiis andronum receperit, & vespillumibus inventari mortuum contigit, astimans cum stipite inopia perire, it per aliquot diez a Miffarim celebrazione vacando tristus est. Tamquam si cum propriis manus, quod diu nra est, premissem us in uellet Joannes Diaconus in ejus Vita Lib. 2. c. 20. Quid operi donit, scriptis tradidit Sanctissimum Pontificem. At enim Pastoralis Cura 3. P. Admonitionis 21. Admoniti sunt, quines alia appetunt, nec squaliuntur, ut scilicet solliciti quid ea, deque sumptu sunt, cunctis hominibus seru communis est. & idcirco alimenta queque omnibus communiter profert. Iacobus ergo se innocentes putant, qui communem Dei munus sub privatum videant: qui cum accepta non tribuant, in proximum neque sanguis: quia tunc pote quotidie perirent, quod morientium pauperum apud se subfida abscondunt.

Hanc uero sententiam SS. Patres ex Scripturis Sacris huferunt. Dicunt enim Prog. 23. Eras enim, qui ducuntur ad mortem: & qui trahunt ad interitum, librate necessitatibus. Si dixit, Vires non suppetunt: qui insperato eis cordis, ipso intelligit. & Servatorem anima tua uilis fallit, redderque homini justa opera sua. Et Eccl. 3. Panis euangelista pauperum est: qui destrandas illam, homo sanguinis est.

Hinc Divitius illius Epulonis damnationem in ejus ditione, quia extrema Lazari mendici necessitatis non comovit, SS. Patres post Evangelium fundant. S. Petrus Chrysologus inter alias aduersum, Sermon 121. Ita Dives, inquit, immo diuinitus capiunt: seruus ep[iscop]us, & ipsi censibus compeditus, tantum pompe immobile seculorum, in quo pietatis stet uite, & uisus desicerat, & auditus non iam per sonum, non pauperem, sed ipsam Misericordiam despiciat ad janum suum Lazaru scilicet. Pauperes, ypsi deliciis uisibus, opulis blandis ferre uirera crudelis anima nutritur, quem Deus humanas salutis avuidus inquisitor emollire cupiunt, non tam Lazarum, quam ipsam pietatis consistorium eis projicit ad janum: Conflatorum dixi, propter ferrea uirera. Impis ergo uolci mendicus Lazarus ingruit, admetuere, & Dives deo posse, magis magis quia Divitius census cumulator: sed Dives adamante duxit, quicquid Deus pauperi propter alimoniam. Divitius confitebit ad consum, ille aut euanib[us] turpiter, aut crudeliter reponet. Item Dives, ut non taceret, ut clamaret, ut admoneret Divitium, ut panem se quareat tantum Janus pauperis offendat, ut vel ad minimam largitudinem abundantis impollis animum, uogetur pauperis famam. Capiebat, inquit, de micis saturati, quae cedebant de mensa Divitii: Dives Epuloni. At Dives variis crapulatibus in indigentem suam ruitabat ad calum, ne vocem pauperis humi, & taliter jacens nuditate, atque uerba, ad apertissimam suam uiram, ut alii largirentur quod de residuo non possit vitam transfigere convenienter secundum proprium statum, & negotia occurrentia. Nullus enim inconveniens vitare debet. Aque hanc esse Doctoris Angelici mentem, probant exceptiones, quas absolvit. Sed ab hoc, inquit, triasunt excipienda. Primum est, quando aliquis statum mutat, puto, ut Religiose ingenuis. Tunc enim omnia sua proper Christum largient, opus perfectio facit, se in alio statu ponendo. Secundo, quandoen, que sibi subrabit, est sibi necessaria ad convenientiam vita, tamen de facili resarciri possunt, ut non sequatur maximum inconveniens. Tertio, quando occurret extrema necessitas, aliquid prædicta in uolum: & novo modo, Fratres, humani-

Reipublica. In his etiam casibus laudabiliter praeferuntur
aliquis id quod ad decimationem sibi statutus pertinet, videtur,
ut majoris necessitatis subveniatur. Laudabile dicit S. Th. non
quod meri consilii esse conferat elemosynam de necessitate
ad decimationem status dare pauperi necessitatibus extremam pa-
cienti; sed quod ratio laudabilis id illud moveat, scilicet
divini precepti executo, & fratrem miserici allevatio-
nem subiicit, ut eius quod ad status decorem necessaria sunt,
imminutum, vel refecere, in talis causa fit inordinatum, vel
indecorum. Iple si futu' interpres. S. Th. in 4. sentent. dict. 15.
q. 1. q. 4. Cum (inquit) uetus diuisionarum sit ordinatus ad
subvenientiam necessitatis eis presentis vita, qui divites in
eum haec non uoluimus, vel uordinante uitur, a virtute re-
cedit. Ordine autem subventionis talis debet attendi quam
tempo ad duo. Primo ex parte ororum, quibus subveniatur, ut
primo sibi, postea conjuncti subveniatur, deinde extra-
nei. Secundo, ex parte necessitatis talis debet esse' ordo, ut
prius absolute necessitatis subveniatur, quam necessitatis con-
ditionatae; quia est cum quis ininde aliquis ad sui status
decimenter conformatio[n]em. Et id praeceptum legit ad hos
obligos, ut illius quod superest alicui post subventionem per-
ficiam, & sibi constituta (puta, familiæ quae gubernare
debet) respondeat uirius quod necessitatibus, in elemosyna: expen-
dat ad subvenientiam alii respondeat uirius quod dictum necesse
sum. Et similiter praeceptum legi obligat, quod etiam
necessitatis curariorum ab aliis prima subveniatur, quam etiam
necessitatis proprie, vel propinquorum conditionata. Et id
dicitur commentator, quod ab elemosynam ab superflua, eadie
in precepto. & se ad elemosynam cui est in extremo

A R T I C U L U S VI

Lichalis O'durantioris adversus misericordiam rei sunt, qui
prosperibus communem necessitatem patientibus superflua
non erigunt; id est, in qua, sed ac suorum saepta-
tum, aequum est, ac dignitas, decetia conservan-
da non sunt necessaria.

cordam reus est. Præterea, quando aliis est in fato extremitate necessitatis, efficiuntur et omnia communia: unde nisi per violentiam, vel fortuna accepte, non peccare; (Inquit & Th. in Responsione ad secundum.) Rom. iij. 17. Igitur alicuiam rem, qui pauper ad extremam necessitatem angostias redacto est in ea, que ad futurum decorem necessaria videtur, non subvenient. Et in Responsione ad quartum, sic, utr. Preceptum de elemosyna eroganda obligare ex parte scipientis, Quando apparent signa probabilitatis extremitatis futurae, nisi ei subvenientur, ut cum aliquis vidiit alios impantes, vel pigri ad subvenientem, & pauperem indigentem eis, & potu, & aliis vita necessariis, nec sibi satisfacere posse. Non enim expectando est ultimamente scire, quia tunc forte non poterit scire natura jam, sed vel conscientia sumpta. Dicit enim Chrysostomus Hom. 76. in Joan. Non sponset pauperem ulanum deceptorum vocare. Quid dicit, o homo, proper unum panem deceptum quis compliet? Utique dicit: quicquid maxime misericordiam consequtatur, aut maxima necessitas eripitur.

Id deinde probant S. Joannis Bapstis verba, Luce 3. Qui habet duas tunicas, dicit haud habentis & qui habent, scilicet famis faciat. Que verba Santi Hieronymi explicamus, Epist. 150, ad Edibam, unius ruricis nomine significari afferit. Quicquid corporis nostro sufficere porci, & banane succurrent imbecillitati. Eclarum vero, seu victrum unius dicti nomine, Quicquid in praestribus alimentis necessarium est. Unde præceptum est, Non cogite de crassis, hoc est, de futuro tempore. Ex Apostolis Habentis, inquit, alimenta, quibus regatur, his contenti finis. Si plus habes, quam tibi ad vitium, excessumque necessarium est, illud erga, & in illo debitorum esse se novitis.

Idem probant Christi verba, Luce 11. Verumtamen quod supradicta date elemosynam. Quia verba 5. Crib. Lib. 12. cap. 22. id est, quod dicitur.

R E G U L A

Le^uca^bis Obdurate^ans ad verius Misericordiam rebus qui pau-
peribus in gravitate confituntur elemosynas non erogat
ex iis; quae sua, suruorum susurracione sapientia sunt; ta-
met si ad statu^s seu conditionis sua decentiam sibi necessaria
pareat necessitatibus, in cauiss p*ro*p*ri*a, ac religiosis ergo dantur
ei; Dominae ac Magistro omnibus dicentes: Quod superest,
dare elemosynam. Et ecce omnia mundi sunt vobis.
Idem probant Christi Iudicis Sententiam extremam in re-
probos pronuntiantibus verbo terribili: *misericordia non*

Obligatio
divinum ad
subvenientem
dam pauper-
ibus in ea
constitutis,
unctionis egestas adducere, & tunc (inquam) lethalis ad-
verfa Misericordiam Oblationis eius est, qui elemo-
nam non erogat etiam ex iis, quae ad decorum sui statu-
m sit dignitas conservandam sunt necessaria. Non solum
enim extremam, sed gravem necessitatem exprimit dilectus Do-
minus Discipulus, Ep. 1. cap. 3. scribens: Qui habuerit sub-
stantiam huius Mundi, & viderit fratem suum necessita-
tem habere, & clauserit vescera sua ab eo, quomodo en-
tris Dei manet in illo? Quo verba explicans S. Aug-
ustinus, in illam Epistolam, Num. 12. act. 12: Ecce unde
eripe caritas, si nouimus ei idoneos mori pro fratre, jam
idoneos esse dabo de tuis facultatibus fratrem. Jam persecutio
victoria trahenterit, ut non de passione facias, sed de ini-
nitio a te misericordia: ut nos confundentes illum in egestate pos-
sumus, & cum superflua non possemus dare fratre tuu, animam
ruampones ponere profarere. Facta pecunia in finibus, quanto
ibi fuero possunt afftere, & si illum non auferent fures,
moiendo illum defores, etiam si illa vivente non defor-
erat: quid inde facturis es? Eiusfratru tuus, in uel-
fornia positus es: forentis suspenderatur, a credore angustia-
tur: non habet ipse, habens tu. Frater tunc illi, final-
mente ejus, unum est pretium restringit, ambo Sanguinem Christi
est redempti ejus: vide misericordia, & fratres filii sustentantes Mun-
di. Quid amepersint, forte dicis? Ego datus sum pecu-
niam meam, ne illo molestiam patiarum; Si hoc tibi respon-
suum auctoritate Legis, & Propheticorum, c. 16. Ecce (inquit)
pro seca tempora, nos abla, sed non dat, aeternum, &
horrandum supplicium communatur. Et recte, si confutatis va-
ritatem. Perparvum est enim, quod in elemosynis darum:
sed cum pars, aeternum inde meritorum comparatur. Et
ideo patim: quia parvum est quod datur, magna impietas
non datur. Unde non mirum est, quod tanta ferocitati vel
lui infusuram etiam abrumpit, utrumque applicatum preparari.
Et sermo, Galatas De Tempore 50. c. 10. illis, quos damnaturis
est, immo pro se illis, quos coronantur: illis, quos elemosynas impo-
nunt, tamquam dicens, Difficile est, ut si exanimem vor, &
pendam vor, & feruer diligenteresse facta vestra, non inven-
iam, unde vos damocem: sed, ita in Regnum, & uincendum, &
deditis mihi manducare. Non ergo isti in Regnum, quia non
peccatis: sed quia haec vestre pecunia elemosynis redempti. Ru-
sus & illi, in ignem aeternam, qui paratus est Diabolo, &
Angeli ejus. Et illi tamquam noscere, obire, ferre tremorem,
attendentes peccata sua: quando audierit dicere, immatri eo
damnari, immorio in se habe deponi a Judice ram ju-
ro sententiā? Sic dabo, uideant se iuste dannari
pro sceleribus, & criminibus suis. & quia eis dico, Non,
non, non dico paratus, sed quia efurvis, & non de-
ditis mihi manducare. Si chiam illis omnia crimina, vestris facti
averteris, & ad me convertis, illa omnia crimina, quae peccata
elemosynis redempti sunt, illa elemosynis modo liberant
vor, & areatu: utrumque aeternum absolvuntur. Beati enim

misericordie; quoniam ipsis misericordia prestatibus. Modo autem, ita in eternum? Iudicium sine misericordia non agit nisi per seipsum misericordiam.

Idem probat S. Joannis locus super lundus Ep. i. c. 3.
Quis habuerit sufficiantem huius manuam; et videris fratrem
cum necessitatibus habere. Et clausis vixera sua ab eo;
modo caritas Dei manet in eo? Christianus quisque tenetur
semetipuis, et servans, nec illi adiutorum, ac auxiliorum
prosternens emerit. Hoc enim, quisquis es de fratribus, faci-
t, dum enim plura tecum accipisti bona, ut solius ex con-
sumetur, sed et as indigentibus proximis impariando, bo-
nis distributione aliorum tibi condonares.

caritatem Dei in animo habere, siquidem, ut sit idem Apostolus, *Qui non diligit, manet in morte.* Caritatem autem non deus habet, qui necessarii proximi non soli sunt gravi, sed communis succurrere negligit. Nullum enim exceptum dilectus Christi Apostolus. Unde idem est: *Potius nos, non diligamus verbo, neque lingua, sed opere, et gratitate.* Quem locum expendens S. Aug. Tract. 6. in hanc Ep. ait: *Hinc incipit ea caritas, ut de suis inter seclusis tribuerat genti.* Et Tract. 50. in Evangelio S. Joannis. *Unguis pedis: flos, bene lenitus dominica festae vestigia: Capillis terge: si habes superficiam, da pauperibus; et Domini pedes resipisci: Habet, quod agas de superflua tuis: tibi superflua sunt: sed Domini possitis necessaria.*

In primis enim, secundum, tertiis, quartis, quintis, sextis, septimus, octauis, non disponuntur gloriae tibi comparatae.

Ita S. Amer. Lib. de Naturae, c. 12. Nescieris, inquit Proverbiis 1. Deus, Cres dabo. Qui non partur te dico, Crescendo quo-
modo partu diste. Non dabo: Non de tuo largiris pauperi, sed desuper addis. Quid enim communis est in omnium usum datum, rufus usurpar. Omnis est terra, non dividitur: sed pauciores, qui non mutantur suo, quam qui mutantur. Debitum in genere redditis, non largiris indebetis. Ideo ait Scriptura: Ezechiel 4. Declina pauperi frustis tua cum: credere debitis tuum, et responde illi pacienti in manu retinunde. Et Secundum 3. in Pl. 118. Misericordia quidem justitia porto est, ut si volis donec pauperibus; haec misericordia justitia est, secundum illud. Diligerit, deat pauperibus: justitia eut manas in omnium. Patis, cuius certiori, cum iniquitate psalmi 3.

Hanc Regulam confirmatae S. Paulus, cum ipsius infime fortis hominibus, & artificibus precipiti, ut laborent, non solam at virtutem comparandam, sed ut aliquid seponere possint, ex quo pauperibus subveniant. Ad Ephes. cap. 4. Qui surabatur, iam non faretur, magis autem labores operando manus suis, quod bonum est, ut habeat, unde tribuit necessitatis patienti. Et t. Ad Tim. 6. ipsius docens quomodo ergo dexteritate gerere te debet, Divisa in (mact) latus facilius precipi... Divisio fieri in operibus bonis, facilius adiutoria posse, ut quicquid iuri tuo conseruat debet, his alimenter nos denges,

Idem Lib. 2, in lucam n. 77. Singulis (inquit) generibus hominum convenientes tribus. S. Jo. Baptista responsum, utrum omnibus, ita publicaniis, ne ultra prescritionem existat; Multibus, ne calamitos faciant, ne prestatim regnante: docens iacere stipendiis constituta militia, ne dum levitera occurreret, temere accelleret. Sed hanc, et aliam

*illis ergo tunc teneri doceat: Praesep, adeoque non tantum pauperibus ad extreemam necessitatem redactis, qui raro admodum occurrunt, sed quae nequitate necessitatem patientibus, five publice, & obstatim, five clauclatum, & privatim invenientur, five in Xenodochis, Fidelium mifericordia comitanter lumenentur: De quibus ait Christus Matth. 26.
Semper pauperis habetis vobis cum.
Confraternitas Baro Baroli SS. Discipulorum Ecclesie Slovaca.*

a Contrinatur hec Regula SS. Patrum Iustitio, aliterque
superflus divitium pauperibus deberi. atque adeo non
proposita perfecta forma virtutis, ne velimut, aliterque
fuit narrata. Misericordia ramenatio sua, et nobilitate con-

superioris civitatis papaveris accessi, acque agro non
est caritate, sed ex iustitia, non quidem in foro fa-
cili, sed in foro Dei teneri ad superflua, cum natura,
tunc persone, sive status, paperibus ergoada. Ita S. Basilius,
Hom. in illud S. Lucx, *Distruxit horria mea*, &c.
Quis (inquit) peculator? Ille, qui ad se unum transferat,
qui sunt singularium. Tu ergo non peculator, qui ea, quae
dispensanda, diatribuenda accepisti, tibi una propria fac-
tis? Nonne, qui vobis diripiuntur, spoliari appellabitis?
Qui autem nadom non vorabit, modo ponetis, an alio quam
spoliatori nomine demandatis isti? Eserintur eis pauci, quem
ta rectius nudi est, quodnam, quam in arcas ferias, difideant
calceos, qui apud te morefici: indigenas arguantur,
quod possedit defusum. Quocres tam multis injurias facis,
quam mulier opem confere potuisse?

Ita S. John. Chrysost. Concio 2. de Lazar. Tom. 5. Capina est, inquit, de suis facultibus non impariat. Quapropter Deus accusans Iudeos per Prophetam, ait: Produxit illis aliens etri, quando fecerit omnia illi facienda. Cetero dicitur: Idem Serm. 200. illis de Miseris 70. Hinc (inquit) intelligi. Anomii Christiani, quantum remota est ab eis a fraude alieni etri, quando fecerit omnia illi facienda. Cetero dicitur: Nam et cetero, quod dicitur in libro de Miseris, id est ad alios, cum nullis de Miseris.

*fratres asserentes, quoniam sancti similes esse fratres si superflua
sua non traherent indigentes. Sed propter caeces hominum cora.
Dant necessaria, ut hic duraret, vel misere vivant; abinde
dante superflua; ut in eternum cum Christo regnent. Nam
mores invenientur, qui dicant, Tullus sic est et mea ergo fortis mo-*

intelligam dixerit, sepe res pauperum possidere, etiam si ex paterna harditate ex clementia, etiam si ultra pecunias ex aquo, & bino confaverint. Et dabo: Ne spolies, inquit; vitam pauperis. Qui autem spoliat, intervertis aliena. Nam postea quidam adiunxit: ne nobis.

*Splendit quadam admittitur a nobis, cum aliena rapimus, & detinamus. Unde disimus nos, si elemosyna praecipuum inferius, donec suppicio affectum iri, quo rapores, & splendores uictis solent. Non frater facilius, unde invenimus, nisi sum Domini, cuius obsequio mancipari sumus. Quid siens ergo uictus ergo regnare, non pro-
digio, sed virtus, quod uictus regnare, non est prodigio, sed virtus.*

Serm. 30. alias *De Diversis*, III. cap. 6.
Idem Serm. 61. alias *De Verbis Domini*, cap. 7. *Mondici*,
inquit, *Dei sumus: ut agnoscam illi Mandicis suis, agnoscant*

rius ergordans acciperit. Quapropter si maiorem eiusmodi pecuniam capiam, quam poscam sibi ipsius necessariis, suos in usus convertas, se gravissime placentum esse noverit. Non enim eis sunt, quae possunt, sed conservorum, qui regit et aspergit. Parvorum iuris non habent, ut quod perire possit, quod perire possit, quod perire possit, quod perire possit.

*... etiamque inter omnes in vestitu quatuor sicut sed
quales natueruntur. Ambo insimili, miserae vel
ramimborum, ideo amborum plorantes. Recole dixerit primordia
vita, vide, utrumque aliiquid actulerit. Jam venisti, et tan-
ta inventus. Dixit actulerit, ausi dicere enstis. Ade-
mptus est enim deinde ab eo, et ad eum dicitur.*

tibi pecuniarum redditus et rationem, sex et impenderis solum audi; Nihil, inquit, insultum in hum. Mundum.

ctum,

